
emсли info

Nr 2 (16) **Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit** Juuni 2001

JUHTKIRI

kas institutsioonid surevad välja?

Traditsiooniline juhtimine käib ülevalt alla. Rohujuure tasandi töö käib alt üles. Moodne tegevus käib ringiratast - on selge, et me liigume institutsionaalsest ühiskonnast võrgustiku ühiskonna poole. Seda kajastavad väga edukalt kõik välismäärajad: demograafilised (inimesed ei ela ja tööta koos enam institutsioonina vaid võrgustikuna), sotsiaalsed (pere on muutunud võrgustiku tüüpi organiks ja pere ei olen enam ainult vanemad, lapsed ja sugulased, vaid inimesed, sõbrad ja kolleegid ning kaasvõitlejad, keda me kohtame ja kellega me ühildume oma eluteel), keskkondlikud (investeeringud infrastruktuuri - teed, raudteed jne ehk ühenduste loomisse) ja tehnoloogia (Internet ehk võrgustik). Selline süsteem nõuab eelkõige usaldust, investeeringuid haridusse, sest partnerid peavad jagama teatud väärtusi ja olema samal tasandil.

Kui traditsionaalses institutsioonis teatud inimene suhtleb teatud inimesega, siis võrgustikus suhtlevad inimesed teiste inimestega ja me ei kontrolli suhtlustasandit, küll aga kvaliteeti.

Jätkub lk 2

EMSLi Suvekool Laulasmaal 01-03.06 2001

Euroopa Liidust ja sellega seonduvatest plussidest ja miinustest on räägitud küll ja küll, kuid tavainimene ei tea ikka, mida toob enesega kaasa liitumine Euroopa Liiduga. EMSL otsustas seda viga parandada ja valis selleaastase suvekooli teemaks "Eesti ja Euroopa Liit". Teemat käsitleti eelkõige mittetulundussektori vaatenurgast, selgitati, mida toob kaasa liitumine mittetulundusühendustele.

Jätkub lk 6

NGO Forum 2001, Göteborg

18.-19.mail toimus Göteborgis, Rootsi Kuningriigis rahvusvaheline konverents "NGO Forum 2001". Tegemist oli rahvusvahelise üritusega, kus osales rohkem kui 270 esindajat 29 maailma riigist. Teiste seas oli kohal ka Eesti mittetulundusühenduste tugivõrgustiku esindus.

Jätkub lk 7

EMÜ kiri Romano Prodi`ile

Eesti kodanikuühiskond tegutseb ka Euroopa tasandil. 18. juunil, kui Tallinnas viibis Romano Prodi, Euroopa Komisjoni president, andis Mall Hellam EMÜ Esinduskogu nimel talle kirja Eesti organisatsioonide toetusest Euroopa küsimustes - tahame anda oma panuse tulevikule ja võrgustiku Euroopa ülesehitamiseks ning soovime Romano Prodi toetust Euroopa Liidu liikmesriikide ja Eesti kodanikeühenduste vaheliste partnerlussuhete loomisel.

Jätkub lk 4

Pool aastat hiljem ehk EMÜ I ÜL Esinduskogu teod.

Pool aastat on möödas esimesest üle-eestilisest mittetulundusühenduste kokkusaamisest - Ümarlauast. Mida on selle ajaga teinud Eesti mittetulundusühendusliikumise poolt seal ümarlaual valitud esinduskogu?

Jätkub lk 2

Kas Institutsioonid surevad välja?

algus lk 1

Oleme harjunud mõtlema annetajatest ja annetuste saajatest. Annetajad määravad kindlaks prioriteedi ja eelistused, ning annetuste saajad kirjutavad projekte, et mahutada oma tegevus seatud piiridesse. 19-23. mail Stockholmis toimunud Euroopa Fondide Keskuse (EFC) aastakonverents teemal "Euroopa fondid: ehitame sotsiaalset kapitali – sotsiaalset majandust", andis väga selgelt mõista, et ülevalt-alla ja prioriteetid-paika-pandud aeg on möödas. Kõnelejad, töögrupid ja osalejad rääkisid sellest, kuidas koos prioriteete paika panna, kuidas koos rahastamisplaanid välja töötada, kuidas koos tulemusi hinnata, kuidas vabaneda institutsionaalsest mõtlemisest ja paremini ära kasutada võrgustikke. Kuidas muutuda kodanike debattide organiseerijaks, täita eesmärgid, kasutada oma tugevust panuse andmiseks, panna asjad tööle. Suured fondid on mures, sest nende peale ei vaadata enam imetlusega, vaid sageli heidetakse neile ette suutmatust leida paindlikke lahendusi ning reageerida kiirelt ühiskonna muutuvatele vajadustele.

Sõna koostöö on hirmsasti ära nämmutatud. Aga tegelikult on see üks hea asi – kaks pead on ikka kaks pead ja kui saaks veel kolmanda ka lisada, võib tulemus olla lihtsalt suurepärase. Peamine vastuseis institutsioonidele on tulnud Euroopa Liidu suutmatusest oma ülesannetega toime tulla. Vähemalt nii paistab välja. Aga see on ka loomulik, sest viiskümmend aastat tagasi loodud klubist, mille eesmärgiks oli ühiseid probleeme ühiselt lahendada, on saanud võimas masin, mille efektiivsust takistab just tema suurus ja võim. Institutsioonid tekitavad usaldamatust, mis omakorda avaldab mõju globaalsele turvalisusele. Kuigi Euroopa Liidu institutsioonid on nõrgad, ei ole nad nii nõrgad, et ei häiriks kohalikke rahvuslikke institutsioone ehk teisisõnu, nad varastavad usaldust kohalikest institutsioonidest kuhu see usaldus tegelikult kuulub. Euroopa Liidu Delegatsioon Eestis on hea näide.

Uus sotsiaalne kapital Euroopa tasandil oleks Euroopa võrgustik, mis baseerub inimeste ja institutsioonide vahelisele usaldusele ja jagatud väärtustele. Meie oleme Eesti seda juba loomas – EKAK. Euroopa huvi ja toetus EKAKile on nii tugev, et Stockholmis ei möödunud tundigi kui keegi ei oleks minult või Mall Hellamilt selle kohta küsinud, sest kuskil mujal ei ole välja tulnud nii originaalse süsteemiga – osalusel põhinev ümarlaud, avatud valimistel valitud esinduskogu ja ühiselt jagatud arusaama Eesti kodanikeühiskonnast.

Loodan, et leiate Infolehest ka seekord mõnusat lugemist ning tahame sügisel üllatada oma lugejaid veel uuema variandiga. Head suve!

Kristina Mänd
EMSL
juhataja
kristina@ngo.ee

Pool aastat hiljem ehk EMÜ I ÜL Esinduskogu teod

algus lk 1

Pool aastat on möödas esimesest üle-eestilisest mittetulundusühenduste kokkusaamisest – Ümarlauast. Mida on selle ajaga teinud Eesti mittetulundusühendusliikumise poolt seal ümarlaul valitud esinduskogu?

Poliitikas

- on avaliku võimu ja mittetulundussektori vahelisi suhteid korrastama kutsutud dokument – EKAK ehk eesti kodanikeühiskonna arengu kontseptsioon – üle antud (ehkki mitte ilma eelnevate tuliste vaidlusteta!) Riigikogu menetlusse

- on esinduskogu peatanud kolmandale sektorile kahjuliku sekkumise seadustega, kuni EKAK saab avaliku võimu ja mittetulundusühenduste suhteid (ka ja eriti rahajagamist!) õiglaselt korrastama. (nt Hasartmängumaksu seadus)

- on tehtud igapäevast lobitööd kolmanda sektori mõtte ja koha selgitamiseks Eesti poliitikailmas

- on üle antud Eesti mittetulundusühenduste ühiskiri EK presidendile Romano Prodi (vt. lehekülg 4), milles sektor teatab endast kui ühest Eesti ühiskonna olulisest jõust ja oma valmisolekust EL-suunaliseks koostöök.

Suhetes avalikkusega

- on valmimas Eesti mittetulundusühendusi, Ümarlauda ja selle Esinduskogu ning mittetulundusliikumise põhimõtteid tutvustav voldik, loomisel on EMÜ interneti koduleheküljel.

- on aetud kolmanda sektori tutvustamise ja selle õiguste eest seismise asja meedias (Postimehe Foorum, pressiteated, EMSL infoleht, Õpetajate Leht, Äripäev).

Sektorisiselt

- on käima läinud mittetulundussektori avalik diskussioonilist internetis kuhu igaüks on teretulnud oma asjakohaste mõtete, ideede, ettepanekute ja muredega (org.kodanikeyhiskond@ut.lists.ee)

- on käidud mööda Eestit ja kaugemal selgitamas kolmanda sektori asju nii rahvale kui iseendile

- on valminud EKAKi lühendatud "rahvaversioon" rääkimaks lühidalt ja selgelt lahti juriidilises võtmes kirjutatud dokumendi.

- on alanud mittetulundusühenduste piirkondlike ümarlaudade ettevalmistamine, sest kaugel ei ole enam üle-eestiline ümarlaud nr. 2!

- on välja töötamisel mittetulundussektori erinevate kodade (ühingud, sihtasutused, seltsingud, katused ja vähemused) tegevuse reglement

Sisemises töökorralduses

- on vastu võetud esinduskoja töökord

- on valitud esinduskoja juhtisikud ja jagatud ülesanded

Tuleviku kavandamises

- on alustatud arutelu kolmanda sektori võimalike rahastamis-skeemide üle, mis nõuab eriti lühiajalist ja tarka tegutsemist
- on tulemas südasuvine ajurünnak kolmanda sektori pakiliste probleemide üle alates rahastamisest kuni terminoloogiani

Esinduskogu soovib kõigile vabatahtliku tegevuse friikidele suvist kosutust kuuma päikse, sooja vee ja puhta looduse rüpes!

Mihkel Tiks
Kolgaküla Küla Rahvamaja
Esinduskogu liige, Mittetulundusühingute koda
Mihkel.Tiks@mail.ee

Eesti Mittetulundusühenduste Ümarlaura Esinduskogu koosseis

Mittetulundusühingute koda

Reet Laja	MTÜ Naiskoolituskeskus
Rita Kivisaar	Jõgevamaa Kodukandi Ühendus
Agu Laius	Jaan Tõnissoni Instituut
Merle Haruoja	Inimõiguste Instituut
Mihkel Tiks	Kolgaküla Küla Rahvamaja
Jaan Ots	Meestelaulu Selts

Sihtasutuste koda

Mall Hellam	Avatud Eesti Fond
Helmut Hallemaa	Arengu ja Stabiilsuse SA
Toomas Trapido	Eestimaa Looduse Fond
Ülle Lepp	SA Eesti Nägemispuuetega Inimeste Fond
Sirje Grossmann-Loot	Eesti Laste Fond

Katusorganisatsioonide koda

Kristina Mänd	EMSL
Kaja Kaur	EKVL Kodukant
Tiina Koidu	Eesti Orvuna Kasvanute Liit
Astrid Hindriks	Pärnu Naiste Ümarlaud
Urve Paeorg	Eesti Üürnike Ühenduste Liit

Vähemusorganisatsioonide koda

Larissa Semjonova	Inimõiguste Teabekeskus
Tatjana Korotkevits	Narva Rahvavähemuste Ümarlaud
Anne Raadik	Rapla Invaspordiklubi "Refleks"
Ljudmilla Ševtšenko	"Agape Missioon"

Seltsingute koda

Silva Anspal	Järvamaa Ettevõtjate Selts
Anu Jänes	Lääne-Virumaa Naiste Ümarlaud
Aarne Maripuu	Hiiumaa Suurkogu
Timur Araratjan	Maarjamaa Konvendi
	Vähemusrahvuste Selts
Kairi Jõesalu	Naised Suudavad

EMSLI UUED LIIKMED

MTÜ Päästearmee Eestis

Asutamise aeg: 1927.a. (kuni 1940)
Taasasutamine 1995.a.
Juhatuse esimees: Arja Laukkanen
ja tegevdirektor
Tegevuse eesmärk: Ristiusu edendamine, materiaalse abi osutamine inimestele, kes elavad puuduses ja vaesuses ning kultuuri- ja koolitusürituste läbiviimine.
Võeti vastu EMSLi nõukogu otsusega 26.02.2001

Eesti Pereplaneerimise Liit

Asutamise aeg: 18.11.1994.a.
Juhatuse esimees: Helle Karro
Tegevdirektor: Kai Haldre
Tegevuse eesmärk: Eesti elanike seksuaalse ja reproduktiivse tervise edendamine.
Võeti vastu EMSLi nõukogu otsusega 26.02.2001

Rapla Invaspordi Klubi "Refleks"

Asutamise aeg: 27.09.1993. a.
Juhatuse esimees: Anne Raadik, Maire Vallimaa, Indrek Aarn
Klubi president: Anne Raadik
Tegevuse eesmärk: puuetega laste ja noorte taastus- ravi, õpe tööks ja igapäevaseks eluks, invasport, puuetega laste võrdsustamine tervetega.
Võeti vastu EMSLi nõukogu otsusega 28.05.2001

Eesti Inimõiguste Assotsiatsioon

Asutamise aeg: 09.1999. a.
Juhatuse liikmed: Agu Laius, Aleksei Semjonov, Andra Veidemann
Tegevdirektor: Larissa Semjonova
Tegevuse eesmärk: Inimõiguste alase teadmiste ja kultuuri kinnistamine Eesti ühiskonnas ja kaasaaitamine inimõiguste alaste probleemide arutelule Eesti Vabariigis ning Eesti integreerumisel Euroopa Liitu.
Võeti vastu EMSLi nõukogu otsusega 28.05.2001

EMÜ kiri Romano Prodi`le

algus lk 1

EMSL kuulub Välisministeeriumis välisministrit laienemise küsimustes nõuandavasse kogusse ja on esindatud seal Mall Hellami isikus.

Kohtumine Romano Prodigaga. Prodi andis ülevaate Göteborgi kohtumisest ja Prodi avaldas heameelt selle üle, et laienemise osas pandi tähtajad paika. Mall küsis, millist rolli näeb Prodi kodanikeühendustele Euroopa Liidu juhtimise Valges Raamatus (White Paper on European Governance), mis on just ettevalmistamisel. Prodi vastas, et Euroopa Liidus käib arutelu nn uue tööjaotuse üle Euroopa Komisjonis. Teisisõnu, püütakse määratleda täpsemalt Euroopa Komisjoni, selle institutsioonide, liikmesriikide ja kodanikuühiskonna osa uues ja tuleviku Euroopas. Prodi lisas, et kodanikeühendustel on väga tähtis ja positiivne roll täita; samas ei tohi valitud rahvaesindajad unustada, et lõplik vastutus langetatud otsuste ees lasub neil.

Loodame, et Eesti omandab lisaks e-Eesti kuulsusele ka eeskujuvääriva c-Estonia ehk Civic Estonia (Kodaniku Eesti) maine. C-Estonia kõlab kui si-Estonia, mis itaalia keeles tähendab "jah-Eesti". Prodi avas kirja ja avaldas heameelt paljude huvitavate organisatsioonide olemasolu üle, keda ta EMÜ Esinduskogu nimekirjas leidis ja teatas lõpuks: "Thank you very much, I will try to do my best".

Letter from Estonian Non-Governmental Organisations to Romano Prodi, President of the European Commission on the occasion of his visit to Estonia

Mr Romano Prodi
President
The European Commission
Brussels

The Representative Council of the Estonian NGO Roundtable welcomes you to Estonia. We hope that your visit will contribute to a better understanding of the concept and ideas of the Citizen's Europe and New Europe.

The dynamics of the non-profit sector in Estonia thrust civic organisations into active and focused debate over the organisation of our society. Today we no longer discuss the expansion of the sector but the mechanisms for its efficient functioning, means for its networking and channels for general communication.

Our more than 14,000 registered organisations are actively involved in social welfare, health care, education, culture, housing, human rights, ethnic integration, environmental protection and sustainable development. They provide services, run programs, promote volunteerism, offer employment, to name just a few functions.

In April this year, the draft of the Concept for the Development of the Estonian Civil Society was submitted to the Parliament by the Representative Council. This document describes the different yet complementary roles of the government and of the not-for-profit organisations, the principles of co-operation, the areas of mutual interest and the mechanisms for regulating such areas as developing and implementing public policies and building up a civil society and social economy in Estonia.

These challenges obtain special importance in the current process of the European Union enlargement. The process calls for a concerted effort to convene Europe's citizens in civil society organisations to shape, implement and monitor policies in the New Europe as a Network Europe.

Estonian non-profit organisations are willing and prepared:

- To contribute to the political debate on the development of a new Europe with new options,
- To share our ideas and good practices,
- To nourish partnerships among organisations in Estonia, EU member states, accession countries and European public authorities at all levels,
- To be part in improving communication on EU institutions, EU enlargement and on the future of Europe.

Your support is crucial to the strengthening of the civil society and building networks, and to the exchange of information available to the EU institutions which comes from the civic organisations within the EU and the candidate countries.

Tallinn,

June 18,
2001

Sincerely,
Agu Laius
Chairman of the Representative Council
of the Estonian NGO Roundtable

Members of the Representative Council of the Estonian NGO Roundtable:

Chamber of Associations

Reet Laja	Women`s Training Centre
Rita Kivisaar,	Village Movement Kodukant of Jõgeva county
Agu Laius	Jaani Tõnisson Institute
Margit Rosenthal	Youth Club "Händikäpp"
Merle Haruoja	Institute of Human Rights
Mihkel Tiks	NPO Kolgaküla Village Centre
Jaan Ots	Estonian Male Choirs Association

Chamber of Foundations

Mall Hellam	Open Estonia Foundation
Helmut Hallemaa	Foundation for Development and Stabilization
Toomas Trapido	Estonian Fund for Nature
Ülle Lepp	Estonian Foundation for the Visually Impaired
Sirje Grossmann-Loot	Estonian Children's Foundation

Chamber of Umbrella Organizations

Kristina Mänd	Network of Estonian Nonprofit Organizations and Foundations – NENO
Kaja Kaur, Tiina Koidu	Village Movement Kodukant Estonian Union for People Without Parental Care
Astrid Hindriks Urve Paeorg	Civil Courage Union of Estonian Tenants Associations

Chamber of Minority Organizations

Larissa Semjonova,	Legal Information Centre for Human Rights
Tatjana Korotkevits-Tsõganok	Narva Roundtable of National Minorities
Anne Raadik Ljudmilla Ševtšenko	Rapla Disabled People Sportclub Mission "Agape"

Chamber of Non-registered Organizations

Silva Anspal	Entrepreneurs' Union of Järva County
Anu Jänes	Lääne-Virumaa Women's Roundtable
Aarne Maripuu Timur Araratjan	Assembly of Hiiumaa National Minorities Society of Maarjamaa Konvent
Kairi Jõesalu	Women Can

Kodanikeühiskonna projekt Orpheus: Euroopa Liidu laienemine

Alates käesoleva aasta septembrist on Avatud Eesti Fond kaasatud rahvusvahelise projekti CIVICUS-e* Kodanikeühiskonna Indeks. Projekti eesmärgiks on hinnata kodanikualgatuse vitaalsust ja mõjujõudu 15 erinevas riigis. Euroopa maadest võtavad lisaks Eestile projektist osa ka Venemaa, Valgevene, Horvaatia, Rumeenia ja Ukraina. Tegemist on pilootfaasiga, millele saabub jätk 2002-2003. aastal, mil loodetakse uurimus läbi viia juba mitmekümnes riigis.

1994 aastal asutatud Orpheuse Programmi Kodanikeühiskonna Projekt toetab ja arendab tugikeskusi, mis vahendavad fondide ning assotsiatsioonide infot ja toetusi Kesk- ja Ida-Euroopas.

Kodanikeühiskonna Projekt rajaneb keskuste endi võimekusel, keskendutakse juhatuse koolitusele, infole ja suhtlemisele,

toetustele fondidest, heategevuse arendamisele, kolmanda sektori arenguks sobilike tingimuste loomisega ning aidatakse kaasa enesetäiendamisele sotsiaalmajanduse alal.

29. märtsil 2001 kohtusid Brüsselis Euroopa Fondide Keskuses (EFC) Orpheuse kodanikeühiskonna võrgustiku liikmed, et liikuda edasi Orpheuse Euroopa laienemise initsiatiiviga ning püstitada oma tegevuskava aastaks 2001:

- Arendada edasi võrgustiku seisukohta Euroopa laienemise suhtes;
- Arendada kontakte Euroopa Komisjoni vastavate esindajatega, kes vastutavad MTÜdega suhtlemise eest ning osakondadega, kes vastutavad MTÜde rahastamise eest;
- Hõlbustada infovahendust Orpheuse programmi liikmete ja teiste Euroopa mittetulundusorganisatsioonide võrgustike vahel.

Kümme aastat pärast kommunismi kokkuvarisemist Kesk- ja Ida-Euroopas on Euroopa Liidu laienemise protsess aeglustunud, mis on põhjustanud pettumuse nii Euroopa Liidu kandidaatriikide kui ka nende riikide hulgas, kes pole veel alustanud Euroopa Liiduga ühinemise protsessi. Sellest lähtuvalt on langenud ka üldine toetus Euroopa Liiduga liitumiseks.

Orpheuse Kodanikeühiskonna Võrgustik (Orpheus Civil Society Network) aitab kaasa Euroopa Liidu laienemisele, julgustades Kesk- ja Ida-Euroopa maid ning nende kodanikke tegema põhjalikumad ja pikemaajalist piirkondlikku koostööd, kui see on olnud viimasel kümnel aastal.

Ka suhete rajamine Euroopa institutsioonidega mõjutab laienemisprotsessi. Kodanikeühiskonna arendamises osalejad, sealhulgas ka fondid ja assotsiatsioonid, soovivad anda Kesk- ja Ida-Euroopa piirkonna maadele oma toetuse ja hääle, mida on vaja, et neid kuulda Euroopa tasandil.

Informatsiooni ja vahendite leidmisel on Orpheuse võrgustikus osalevad keskused ja organisatsioonid võtmeelementideks selles protsessis. Keskused võimaldavad Kesk- ja Ida-Euroopa riikidel osaleda uutes suundades Euroopas ning kergendavad osavõttu rahvusvahelistest arutlustest kolmanda sektori tähtsusest ja rollist ühiskonnas. Samuti aitavad keskused nendel riikidel saada Euroopa peamise suhtluskanali osaks.

Orpheus on Ida- ja Kesk-Euroopa MTÜde tugi- ja nõustamiskeskuste programm, kuhu kuulub hetkel 27 liiget, teiste hulgas ka EMSL.

Allikas: EFC Newline 2001 kevad
www.efc.be

*- Ülemaailmne Kodanikualgatuse Ühendus CIVICUS on rahvusvaheline organisatsioon, mille eesmärgiks on aidata kaasa kodanike omaalgatuse kasvule ja kodanikeühiskonna arengule maailma erinevates riikides. Eesti kodanikeühendustest on CIVICUS-e liikmeteks Avatud Eesti Fond ja Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit. Lisainformatsiooni CIVICUS-e tegevusest ja uuringust saab nende koduleheküljelt: www.civicus.org

Suvekool Laulasmaal

01-03.06 2001

algus lk 1

Esimesel päeval, reedel, oli rõhk eelkõige sisseelamisel ja osavõtjatel teineteisega tutvumiseks. Õhtuks kutsuti rääkima ja mõtteid vahetama ümbermaailmapurjetaja Tiit Riisalo ning tuntud gurmaan ja luuletaja Karl-Martin Sinijärv. Tiit Riisalo jutustas oma reisist ümber maakera, näitas pilte ning tutvustas selle ettevõtmise tagamaid. Tiit ei olnud kade ka jagama oma teadmisi, kuidas nad oma ettevõtmise tarbeks 6 miljonit eesti krooni Eestist kokku kogusid. Reis ümber ilma ning veel purjetades on üritus mis kahtlemata väärrib rohkesti tähelepanu ja kiitust. Mitte igaüks ei saaks sellega hakkama. Et maakera ümbermõõt on ligi 40 000 kilomeetrit, siis kulus ka reisist rääkimiseks tähelepanuvääre hulk aega. Kuna inimeste huvi asja vastu oli suur, kuid pikalt ja pidevalt rääkida on igale inimesele kurnav, siis palus Tiit Riisalo vaheaega ja kutsus Karl-Martin Sinijärve rääkima toitumisest ja vabadusest. Ja Karl-Martin tegigi seda temale omase stiili ja huumoriga. Kuulajad said ülevaate toitudest, toitumistavade, toitumisvõimalustest ning toitumis-asutustest Euroopas. Karl-Martin tõi välja ka mitmeid puudusi eesti toitlustussüsteemis, sest kuigi meil on olemas sadu tuhandeid söögikohti, on siiski veel arenguruumi küll ja küll.

Teine päev, laupäev, oli juba tööpäev. Päeva avas Kristina Mänd EMSL-ist, kes tervitas kokkutulnuid ja juhatas sisse suvekooli. Ettekannete osa alustas Mare Haab Euroopa Liidu Infosekretariaadist. Tema tutvustas võimalusi Euroopa Liidu turustamiseks, ning selgitas miks ja kuidas seda teha. Seejärel sai sõna Keit Kasemets Eurointegratsiooni Büroost. Keit Kasemetsa teema on kindlasti juba laiadele hulkadele huvipakkuv, sest rääkis ta ju sellest, mida toob liitumine Euroopaga kaasa nii inimestele kui organisatsioonidele. Et see on valdkond, mis inimesi väga huvitab, seda näitas saalis tõusnud mõttevahetus esinejaga, mille käigus selgus et euroametnikud ei ole üldsegi nii pahad ja kurjad inimesed nagu neid sageli ette kujutatakse. Tihti on viiga hoopis kohalikes võimumeestes, kes tõlgendavad asju valesti. Pärast Keiti astusid lavale Birgit Keerd ja Eero Saue Välisministeeriumist. Nemad rääkisid arenguabi koostööst Euroopa Liidus. Eesti on jõudnud oma arengus niikaugele, et on aeg mitte ainult abi saada, vaid seda ka anda. Välisministeeriumi esindajad selgitasidki arenguabi andmise hetkeseisu ja võimalusi sellel alal kaasa lüüa.

Pärast lõunat alustati tööd gruppides. Arvestades üldist huvi mittetulundussektoris, olid teemad valitud järgmiselt:

"ECAS-EU funding guide" - tutvustati Euroopa Liidu poolt rahastatavaid ning kandidaatriikidele suunatud programme, anti MTÜdele juhiseid oma organisatsiooni *fundraising* strateegia väljatöötamiseks. Selgitati osalemisvõimalusi suuremates programmides (PHARE, ISPA, SAPARD).

Seminari viis läbi Cecilia Liljegren ECAS-ist

"Seadusloomes osalemine" - seminari eesmärk oli esitleda Sihtasutus Eesti Õiguskeskuse käivitatud programmi

"Seadusloomefoorum", kus kodanikeühendused saavad kaasa rääkida väljatöötatavate seaduste tegemisele. Töögruppis selgitati, milline on seaduseelnõu teekond sünnist valmimiseni, milline on parim viis ettepanekute realiseerimiseks eelnõus, mis on seadusloomefoorum ja kuidas selle osaleda, kuidas teha oma ettepanekuid.

Seminari viis läbi Ülo Siivelt Eesti Õiguskeskusest.

"Access ja taotluse vormistamine" - tutvustati Euroopa Liidu Phare programmi "Access 1999", mille raames antavad grandid toetavad kodanikuühiskonna arengut Kesk- ja Ida-Euroopa kandidaatriikides, sealhulgas ka Eestis. Seminari raames selgitati programmi ja anti konkreetseid juhendõore taotlusevormide täitmiseks ning eelarvete tegemiseks. Seminari viis läbi Kristi Kattai Avatud Eesti Fondist.

"Arenguabi koostöö ja selle praktiline teostus" - eesmärgiks oli lähemalt selgitada, kuidas toimib arengukoostöö. Arengukoostöö (*development cooperation*) on meie teadmiste ja oskuste jagamine riikidele, kes on huvitatud Eesti üleminekuperioodi kogemustest. Seminari käigus räägiti Eesti MTÜde võimalustest ja valikutest partneriotsingutel ja koostööl Välisministeeriumiga ning rahvusvaheliste organisatsioonidega. Seminari viisid läbi Madis Saluveer Piiriülese Koostöö Keskusest ja MTÜde Tartumaa- ja Jõgevamaa Tugikeskusest ning Marrit Sink Eesti Caritasest.

Pärast seminare oli aeg hinge tõmmata ja ennast kohvi või teega turgutada. Seejärel tehti kokkuvõtte gruppide tööst ning Alar Streimann, Eesti delegatsiooni juht liitumisläbirääkimistel, tutvustas põhjalikumalt läbirääkimiste kõõgipoolt ning vastas küsimustele kolmanda sektori ja Euroopa Liidu suhetest. Alar Streimann on antud hetkel ilmselt Eesti kõige väärtuslikum mees ja oma selge ning inimsõbraliku lähenemisega kinnitas ta seda veelgi.

Õhtul oli pikast ja töökast päevast lõõgastumiseks pidu ja pillerkaar. Kuna eesti temperamendi iseärasusest tingituna ei saada algul vedama, siis otsustas tubli vabatahtlik Vabatahtlike Keskusest härjal sarvist haarata ning korraldas mitmesuguseid seltskondlikke mänge. Mängudele järgnes karaoke laulmine, millest võeti osa võistkondadena ja koos lavalise etteastega. Jää sulas kui või kuumal pannil, ning peagi olid kõik osavõtjad üks suur ja lõbus pere. Taas eestlase temperamendist tingituna, ei saanud pärast enam pidama, ning kogu lõbus üritus suundus, eesotsas diskoriga, pärast esialgse peosaali sulgemist kohalikku baari, kus tants ja trall jätkus varaste hommikutundideni. Kõige kangemad pidulised siirdusid merre kividele šampust jooma.

Pühapäeval tutvustasid Esinduskogu liikmed mis on Eesti Mittetulundusühenduste Ümarlaud ja Esinduskogu, kuidas toimivad kohalikud ümarlauad, selgitati mis on EKAK ja miks on see Euroopas nii populaarne ning nii palju kõlapinda leidnud. Riigikogu esindaja Villu Reiljan rääkis kolmanda sektori vajalikkusest ja positsioonist Eesti ühiskonnas.

Kell 12.00 toimus suvekooli pidulik lõpetamine koos šampanja ja puuviljadega.

EMSLi jõudnud tagasiside järgi võib otsustada, et selleaastane suvekool on igati korda läinud ja õigustas oma korraldamist. Õige oli teemade valik ja ka korraldusele ei heidetud midagi ette, mõningat nurinat tekitas ainult toitlustamine. Suvekoolist võttis osa 101 inimest 61-st organisatsioonist.

Täname kõiki osavõtjaid ja esinejaid, ning loodame teiega kohtuda ka järgmisel aastal suvekoolis.

Eraldi tänu Vabatahtlike Keskuse vabatahtlikele, kellest oli suur abi ürituse läbiviimisel ja korraldamisel ning Euroopa Liidu Infosekretariaadile ja Avatud Eesti Fondile suvekooli toetamise eest.

Tõnu Poogen
EMSL
projektijuht
tonu@ngo.ee

NGO Forum 2001, Göteborg

algus lk 1

Konverentsil käsitletud teemade ring oli väga lai ja kogu ettevõtmise üheks eesmärgiks oligi ülevaate andmine kolmanda sektori poolt ellu kutsutud projektidest ja nende arengust. Töö algas ja lõppes plenaaristungiga, ürituse põhiraskus oli töörühmades toimunud seminaridel. Seitsme töörühma koosolekute käigus rõhutati paljusid kodanikuühiskonnale ja mittetulunduslikumisele olulisi põhimõtteid, nagu näiteks: "Demokraatia aluseks on inimesed ise", "Mõttele lokaalselt, aga tegutseda globaalselt", "Mittetulundusühenduste oluline roll inimõiguste maksmapanekul ja vähemuste kaitsmisel" jne.

Kokkuvõttes jäi mulje, et kiiresti kasvavad mittetulundusvõrgustikud on üks elujõulisemaid osasid tänapäeva Euroopas. Selline teadmine annab inimestele kindlustunde ja julguse oma mõtete avaldamiseks, huvide kaitsmiseks ning isiksuse arendamiseks. Teadmine, et koostööga saavad ka "tavalised inimesed" oma piirkonna või riigi toimimist mõjutada, tugevdab eneseusku ning loob head eeldused kogukondade ja kodanikuühiskondade edukaks arenguks.

Vale oleks muidugi arvata, et mittetulundusühendused pidasid ürituse maha ainult saalis istudes ja sõnavõtte kuulates. Konverentsi vaba aeg oli suurepäraselt sisustatud punase ja valge veiniga ning Lõuna-Rootsi suupistetega. Kui millestki puudu jäi, siis ainult ehk päikesest.

Tugivõrgustikku esindasid: Tatjana Lasimer Narvast, Helmut Hallemaa Viljandist ja Annika Nõmm Kuressaarest.

Annika Nõmm
Mittetulundusühenduste Saaremaa Tugikeskus
koordinaator
Annika.Nõmm@saare.ee

Avatud Eesti Fondi ja Ülemaailmse Kodanikealgatuse Ühenduse CIVICUS uuring Kodanikeühiskonna Indeks (CIVICUS Index on Civil Society)

Projekti raames teostatav uurimustöö koosneb kahest osast: kogutakse kokku juba leiduvad materjalid (statistika, uurimused, publikatsioonid) Eesti kodanikeühiskonna kohta ning viiakse läbi omapoolne ankeetküsitlus.

CIVICUS-e Kodanikeühiskonna Indeks hindab kodanikeühiskonda läbi kolmanda sektori vastavalt neljale dimensioonile:

1. Struktuur – Kui suur on antud riigi kolmas sektor, millised on selle osad ja sektori kasutuses olevad ressursid ?
2. Ruum – Millises õiguslikus ja poliitilises keskkonnas kodanikeühendused tegutsevad?
3. Väärtused – Milliseid väärtusi, norme ja ootusi kodanikeühendused peaks esindama ja propageerima?
4. Mõjujõud – Milline on kodanikeühenduste panus ühiskondlike protsesside mõjutamisel?

Küsitluse läbiviimine on tänaseks lõppenud, käimas on tulemuste analüüs. Peamiselt küsitlesime MTÜ-de esindajaid, kuid väikesel hulgal ka ametnikke, erasektori ja akadeemilise ringkonna esindajaid ning ajakirjanikke. Ankeetide laialijagamisse kaasasime ka MTÜ-de info- ja tugikeskused. Igaüks neist viis küsitluse läbi oma piirkonnas. Suur tänu keskustele meeldiva koostöö eest!

Antud projektitöö juures on Eestile eriti tähtis rahvusvahelise koostöö kogemus, kuna senini on Eestit rahvusvahelistesse kodanikeühiskonna uuringutesse kaasatud vaid ühel korral (*NGO Sustainability Index 2000*).

Projektitöö tulemused esitakse Ülemaailmse Kodanikualgatuse Ühenduse CIVICUS aastakonverentsil Vancouveris, 19-23. augustil 2001.

Aire Trummal
CIVICUS-e Kodanikeühiskonna Indeks
projektijuht
atrummal@oef.org.ee

Konverents "Tuleviku sotsiaalne kapital"

07. - 09. juunini toimus Rootsis Gävles 7. Euroopa Sotsiaalmajanduse konverents, millest võttis osa ca 1000 inimest erinevatest riikidest.

Konverents keskendus mitmetele teemadele: sotsiaalse majanduse laienemine Euroopa Liidu kandidaatriikidesse, sotsiaalse majanduse seos kodanikeühiskonnaga ja valitsusväliste organisatsioonidega, võimalikud toetuspunktid sotsiaalse majanduse arengule, väikeettevõtlus ja tööhõive.

Konverentsi avasõnad lausus Ulrica Messing - Rootsi Kuningriigi tööstuse ja tööhõive minister ja Gävle linnapea Mats Ågren.

Tervituskõnedes jäid kõlama järgmised märksõnad: globaliseerumine, ühiskond meie ümber on muutumas, inimeste vajadused, sotsiaalse vastutuse võtmine, kuidas luua sotsiaalset kapitali kohalikul tasandil.

Eestist esinesid ettekannetega Mall Hellam Avatud Eesti Fondist Euroopa Liidu laienemise töörühmas teemaga sotsiaalmajanduse organisatsioonide arengust liitujamaades ning laienemise väljakutsetest ja võimalustest kandidaatriikide kodanikeühendustele. Külaläikumise Kodukant ning Mittetulundusühenduste Lõuna- ja Edela- Eesti Tugikeskuse esindaja Kaja Kaur andis ülevaate kohalikus arengus osalemisest läbi omaalgatuse, alternatiivsetest väikeettevõtlusvormidest maal ning koostöövõrgustike arendamisest külaseltside vahel.

Konverentsi kokkuvõtteks võib öelda, et oleme jõudnud ajajärku, kus ei tõsteta esile materiaalseid väärtusi vaid inimkapitali ja sotsiaalseid suhteid.

Katrin Kala
EMSL
Info- ja tugiprogrammi juht
katrin@ngo.ee

John Hopkinsi Ülikooli Mittetulundussektori võrdlev projekt (Comparative Nonprofit Sector project)

John Hopkinsi Ülikooli projekt professor Lester Salomoni eestvedamisel tegeleb kolmanda sektori ulatuse, rolli, struktuuri ja finantseerimise võrdlemine, uurimise ning analüüsiga erinevates maailma riikides. Projekti eesmärk on uuendada ja suurendada meie teadmisi ning arusaamu kolmandast sektorist ja aidata avalikul ja ärisektoril rajada oma tegutsemise põhjalikumatele alustele kolmanda sektori suhtes.

Uurimused sisaldavad:

- Kolmanda sektori finantseerimise, rolli, struktuuri ja tegevusampluaa dokumenteerimine;
- Kolmanda sektori panuse (rahaline, inimressursid jne) ja mõju hindamine ühiskonnale tervikuna;
- Erinevate väljaannete kaudu suurendada avalikkuse teadmisi kolmanda sektori institutsioonidest;
- Valmistada ette kohalikke organisatsioone, et nad oleks võimelised tulevikus oma projekte ise jätkama;
- Võrrelda kolmanda sektori organisatsioonide erinevusi erinevates regionides ja selgitada välja tegurid, mis soodustavad või takistavad nende organisatsioonide arengut.

Projekt algas 1990 aastal 13 riigis, tänaseks on projektiga liitunud üle 40 riigi üle maailma. Eesti nende riikide hulka ei kuulu, sest projekt on väga kulukas ja meil ei õnnestunud seda raha leida.

Allikas: Comparative Nonprofit Sector Project
Center for Civil Society Studies
John Hopkins Institute for Policy Studies
www.jhu.edu/~cnp/

<div data-bbox="1425 1360 1555 1507" style="border: 1px solid black; padding: 5px;">postmark</div>
Adressaat:

Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit 10142 Tallinn, Endla 4a Telefon 626 3309, Faks 626 3310 E-post info@ngo.ee , www.ngo.ee